

עם ביאור
הכתר והכבוד

זהר הקדוש

פרשת ויקרא + היסורים באים לעורר לתשובה

במאמר זה יבואר שהחוטא שאינו נותן ליבו לשוב בתשובה, מתעוררים עליו דינים ויסורים מצד המלכות, ואם קם בלילה ועוסק בתורה, אינו צריך ליסורים כי התורה מעוררת אותו לתשובה.

רבי יהודה פתח ואמר, 'או הודע אליו חטאתו אשר חטא' (ויקרא ד כג). 'הודע אליו, מספרא דמאן, 'או ידע (נ"א נודע) חטאתו' מפני ליה, מהו 'הודע אליו'. אלא, קודשא בריך הוא פקיד לכנסת ישראל, לאודעא ליה לבר נש תהוא חובא דהוא חב.

ומבאר איך נודע לאדם על ידי היסורים שחטא.

ביתר דמטי עליה דינא - לאחר שבא הדין על האדם, **בדין אתער רוחא למחדר בתיובתא קמי מאריה** - אז מתעוררת רוחו לשוב בתשובה לפני אדונו, **ואתפנע למקרב קרבנא** - והוא נכנע להקריב קרבן. ומבאר למה צריך השב בתשובה להכניע את עצמו, **דהא מאן דלביה גס ביה** - שהרי מי שלבו גס בו ומתגאה, גורם בזה שהוא חטי - חוטא, ולא עוד, אלא **ואנשי חטאיה** - והוא שוכח את חומר חטאו, ועוד, **ולא אשגח עליה** - ואינו משיגח עליהם, ונחשב בעיניו כאילו לא חטא כלל. אבל **וקודשא בריך הוא** - והקדוש ברוך הוא שהוא התפארת, **זמין לקבליה** - מזומן כנגדו, להשיגח עליו שלא יהא נשקע בחטא, **ופקיד** - ומצווה את המלכות **לאודעא ליה לההוא חובא** - להודיע לאדם את חטאו, על ידי שמביאה עליו המלכות יסורים, **בגין דלא יתנשי מניה** - כדי שלא ישכח ממנו חטאו. כי על ידי שנכנע, שוב אינו שוכח את חטאו, ועל פי תוקף היסורים יבין חומר החטא שחטא בו, וישוב בתשובה.

רבי יוסי מביא ראיה לדברי רבי יהודה ממעשה של דוד עם בת שבע.

אמר רבי יוסי לרבי יהודה, הכי הוא ודאי - כך הוא ודאי כדבריו, שהודעת חומר החטא הוא על ידי היסורים. ושואל, **מנא לן** - מנין אנו לומדים זאת. ומשיב, **דהכי אשכחנא** - שכך מצאנו בדרך המלך, **דכיון דעבד ההוא עובדא דבת שבע** - שכיון שעשה את המעשה של בת שבע, **לא אשגח ביה** - לא השיגח לפרט את חומרת החטא, וגם כיוש בעצמו שחטא. **אמר ליה קודשא בריך הוא** - אמר **אנשית ליה** - אתה שכחת את חטאתך לגמרי, והיה בעיניך כאילו לא חטאת, **אנא אדכרנא לך** - אני אזכיר לך. לכן **מיד** לאחר מעשה בת שבע, **מה פתיה**, שהוכיח נתן הנביא את דוד על מעשה בת שבע (שמואל ב' יב ז), **ויאמר נתן אל דוד אתה האיש כה אמר יהוה**. ומפרש, **אתה האיש** דלא דכרית ליה - שלא זכרת

לך, **או הודע אליו חטאתו אשר חטא**, ומשליך את חטאו מאחורי כתיפיו, ואין חשוב בעיניו כלל שחטא. אזי **נשמתייה** - נשמתו **מש, סלקת ואסהידת קמי קודשא בריך הוא** - ואז מצוה המלך, שהוא התפארת, **כדין פקיד מלכא** - **לכנסת ישראל**, שהיא המלכות, **ואמר לה, 'או הודע אליו חטאתו אשר חטא' (ויקרא ד כג).** 'הודע אליו, מספרא דמאן, 'או ידע (נ"א נודע) חטאתו' מפני ליה, מהו 'הודע אליו'. אלא, קודשא בריך הוא פקיד לכנסת ישראל, לאודעא ליה לבר נש תהוא חובא דהוא חב.

ובמה מודע ליה, בדינהא. כמה דאת אמר (איוב כ כז) 'יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו, 'הודע אליו, כמאן דפקיד לאחרא.

דתנינן, בשעתא דבר נש חב קמי קודשא בריך הוא, ולא אשגח בחטאיה לאחדרא בתיובתא קמי מאריה, ואשדי ליה פתר בתפיה, נשמתייה ממש סלקת ואסהידת קמי קודשא בריך הוא. **כדין פקיד מלכא לכנסת ישראל, ואמר 'או הודע אליו חטאתו אשר חטא, אושיט דינא עליה, ואודע ליה חוביה. כמה דאת אמר (יחזקאל טז ב) 'הודע את ירושלים את תועבותיה'.**

ביתר דמטי עליה דינא, בדין אתער רוחא למחדר בתיובתא קמי מאריה, ואתפנע למקרב קרבנא, דהא מאן דלביה גס ביה, חטי, ואנשי חטאיה, ולא אשגח עליה, וקודשא בריך הוא זמין לקבליה, ופקיד לאודעא ליה לההוא חובא, בגין דלא יתנשי מניה.

אמר רבי יוסי, הכי הוא ודאי, מנא לן. דהכי אשכחנא בדרוד, דכיון דעבד ההוא עובדא דבת שבע, לא אשגח ביה. אמר ליה קודשא בריך הוא, את אנשית ליה, אנא אדכרנא לך, מיד מה פתיה (שמואל ב' יב ז) 'אתה האיש כה אמר יהוה', 'אתה האיש' דלא דכרית ליה,

לכנסת ישראל, שהיא המלכות, **ואמר לה, 'או הודע אליו חטאתו אשר חטא' (ויקרא ד כג).** 'הודע אליו, מספרא דמאן, 'או ידע (נ"א נודע) חטאתו' מפני ליה, מהו 'הודע אליו'. אלא, קודשא בריך הוא פקיד לכנסת ישראל, לאודעא ליה לבר נש תהוא חובא דהוא חב.

ומבאר איך מודיעה המלכות לאדם שחטא. ושואל, **ובמה מודע ליה** - ואיך מודיעה המלכות לאדם שחטא. ומשיב, **בדינהא** - על ידי הדינים והיסורים שמביאה המלכות על האדם. ומביא ראיה, **כמה דאת אמר** - כמו שנאמר (איוב כ כז) **'יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו, ופירושו, 'שמים' שהוא התפארת מגלה למלכות הנקראת 'ארץ' את העונש שיש להטיל על העון ההוא, והיא מתקוממת לו לחוטא להביא עליו יסורים, כדי שיתעורר לתשובה. לכן כתוב 'או הודע אליו חטאתו', ולא 'או ידע חטאתו', שהוא כמאן דפקיד לאחרא - כמי שמצוה לאחר, והוא התפארת המצוה למלכות שתודיע לאדם שחטא על ידי יסורים, ובכך יתעורר לתשובה.**

ומבאר למי צריכים להודיע שחטא על ידי יסורים. **דתנינן - שנינו, בשעתא דבר נש חב קמי קודשא בריך הוא** - בשעה שאדם חוטא לפני הקדוש ברוך הוא, **ולא אשגח בחטאיה** - ואינו משיגח בחומר חטאו ובפרטיו, כדי שיבוא לאחדרא בתיובתא קמי מאריה - לחזור בתשובה לפני אדונו, ומלבד מה שאינו משיגח בחומר העון, הוא מוסיף ופוגם, **ואשדי ליה ביתר בתפיה** - ומשליך את חטאו מאחורי כתיפיו, ואין חשוב בעיניו כלל שחטא. אזי **נשמתייה** - נשמתו **מש, סלקת ואסהידת קמי קודשא בריך הוא** - ואז מצוה המלך, שהוא התפארת, **כדין פקיד מלכא** - **לכנסת ישראל**, שהיא המלכות, **ואמר לה, 'או הודע אליו חטאתו אשר חטא' (ויקרא ד כג).** 'הודע אליו, מספרא דמאן, 'או ידע (נ"א נודע) חטאתו' מפני ליה, מהו 'הודע אליו'. אלא, קודשא בריך הוא פקיד לכנסת ישראל, לאודעא ליה לבר נש תהוא חובא דהוא חב.

לכנסת ישראל, שהיא המלכות, **ואמר לה, 'או הודע אליו חטאתו אשר חטא' (ויקרא ד כג).** 'הודע אליו, מספרא דמאן, 'או ידע (נ"א נודע) חטאתו' מפני ליה, מהו 'הודע אליו'. אלא, קודשא בריך הוא פקיד לכנסת ישראל, לאודעא ליה לבר נש תהוא חובא דהוא חב.

את חומר החטא, וגם נדרש 'אתה האיש' דאנשית ליה - ששכחת לעצמך לגמרי את עצם החטא, ועל ידי שבא אליו הנביא הודיע לו את זה שחטא, ושואל, ובמה אודע ליה - ובמה הודיע לו הקדוש ברוך הוא את חומר החטא, ומשיב, בדינא - על ידי הדין והיסורים שהביא על דוד, כי מתוקף היסורים הבין את חומר העון שחטא.

ומסיים להוכיח ביאור הכתוב 'או הודע אליו חטאתו אשר חטא'.

אוף הקא - אף כאן בפסוק, קודשא ברין הוא קאמר - הקדוש ברוך הוא שהוא התפארת אומר למלכות, 'הודע אליו חטאתו אשר חטא', שעל ידי דין ויסורים ישוב בתשובה, וישפיר מלה - ויפה הדבר כי כך הוא. וְהָכִי הוּא - וכך הוא פירוש הפסוק, דְּלֹא כְּתִיב - שהרי לא כתוב 'או גודע אליו', שפירושו שנודע לו מעצמו ואין מי שהגיד לו, כְּמָה דְּכְתִיב - כמו שכתוב (שמות כא לו) 'או גודע פי שור נגח הוא', ששמעונו, שנודע לו לבד בלי מגיד, אלא כתוב 'או הודע', והיינו שהתפארת מצוה לשכינה הקדושה 'הודע' לחוטא שחטא, על ידי שתביא עליו דין ויסורים.

לאחר שכתב שהמלכות מודיעה לחוטא את חטאיו על ידי יסורים, יבאר שעסק התורה מסוגלת כמו יסורים.

ומאן דקאים דקאים בליליא למלעי באורייתא - ומי שקם בלילה לעסוק בתורה, אורייתא קא מודעא ליה חוביה - התורה מודיעה לו שחטא, כי זכות התורה מסייעתו להכיר בחומר החטא, ולא בארץ דינא - ואין מודיעים אותו בדרך דין ויסורים, אלא באימא דאודעא לברה במלה רכיב - אלא כאם שמודיעה לבנה במילים רכות. ועל ידי שמכיר בחומר החטא והוא לא אנשי ליה - אינו שוכח את חטאיו, ותב בתויבתא קמי מאריה - ושב בתשובה לפני אדונו.

כיון שהתבאר שהעוסק בתורה בלילה אינו צריך ליסורים, מקשה מדוע היה צריך דוד ליסורים מאחר ועסק בתורה בלילה. ושואל, ואי תימא - ואם תאמר, כיון שכל מי שקם בחצות לעסוק בתורה אינו צריך ליסורים כדי שיוודעו לו עוונותיו על ידם, קשה הרי דוד המלך, דהוה קם בפלגו ליליא - שהיה קם בחצות הלילה לעסוק בתורה, אמאי אתערעו עליה בדינא - למה התעוררו עליו לעוררו לתשובה בדין ויסורים. ומתרץ, אלא שאני - שונה דוד המלך, שלא היה יכול להתעורר בתשובה על ידי לימוד התורה בחצות לילה, משום דאיהו - שהוא עבר במעשה של בת שבע בְּמָה דַּאֲתַקְשֵׁר - שהתקשר, כלומר על ידי חטא בת שבע פגם במידת המלכות ששם שורשו, וּבְעָא דִּינָא - ולכן היה צריך לקבל דין ויסורים ממידת המלכות, כדי שבזה יתוקן פגם מלכות.

'אתה האיש' דאנשית ליה, ובמה אודע ליה, בדינא.

אוף הקא, קודשא ברין הוא קאמר, 'הודע אליו חטאתו אשר חטא, וישפיר מלה. והכי הוא, דלא כתיב 'או גודע אליו, כמה דכתיב (שמות כא לו) 'או גודע פי שור נגח הוא'.

ומאן דקאים בליליא למלעי באורייתא, אורייתא קא מודעא ליה חוביה, ולא בארץ דינא, אלא באימא דאודעא לברה במלה רכיב, והוא לא אנשי ליה, ותב בתויבתא קמי מאריה.

ואי תימא, דוד, דהוה קם בפלגו ליליא, אמאי אתערעו עליה בדינא. אלא שאני דוד, דאיהו עבר במה דאתקשר, ובעא דינא.

ובמה דעבר, אתדון. הוא חטא לקבליה דמלכותא קדישא, ולגבי ירושלם קדישא, ובגין דא אתתרף מירושלם, ומלכותא אעדיו מניה עד דאתתקן בדיקא יאות (ואתעניש).

אמר רבי יהודה, מהו דקודשא ברין הוא אעניש ליה לדוד על דא דבריה, דכתיב (שמואל ב' יב יא) 'הנני מקים עליך רעה מפי'תך', אמר רבי יוסי, הא אוקימנא, בגין דאי יקום עליה פר נש אחרא לא ירחם עליה. אמר ליה, והא אנשלום בעא לקטלא לאבוי בכמה עיטין ביטין (דבר) עליה, ותייר מפר נש אחרא. אמר ליה, לא שמענא.

אמר ליה, אנא שמענא, דוד חטא בבת שבע סתם, אמר קודשא ברין הוא, ליתי ברא דבת אל נכה, וינקום נוקמתא. ומאן איהו, דא אנשלום, דברה דיפת תואר הוה, מקרבא.

מכאן אוליפנא, מאן דנטיל אתתא דא בקרבא, וחקידי בה, לסוף נפיק מנה בן סורר ומורה. מאי טעמא, בגין דעד בען לא פסקא מנה זותמא והא אוקמוה.

ומפרש אלו יסורים באו על דוד בגלל פגם המלכות. ובמה דעבר - ולכן במה שעבר דוד המלך, בזה אתדון - נידון. ומפרש, הוא חטא ופגם לקבליה דמלכותא קדישא - כנגד המלכות הקדושה, ולגבי ירושלם קדישא - הקדושה, כי היא מקום המלכות, ובגין דא אתתרף - ובגלל זה גורש מירושלם, ומלכותא אעדיו מניה - והמלכות עברה ממנו, וכל זאת היה כאשר ברח מפני אבשלום בנו שמרד בו, עד דאתתקן בדיקא יאות (ואתעניש). תירץ ואמר לו רבי יוסי, הא אוקימנא - הרי ביארנוהו (ברכות ז:). בגין דאי יקום עליה פר נש אחרא - בגלל שאם יקום עליו אדם זר להרגו, לא ירחם עליה - עליו, כמו שקם עליו בנו, מפני שאהבת הבן על האב. שאל ואמר ליה - לו רבי יהודה, טעם זה נכון שיחשוב דוד המלך שבנו אבשלום ירחם עליו, אולם והא - והרי הקדוש ברוך הוא ידע שאבשלום בעא לקטלא לאבוי - רצה להרוג את אביו בכמה עיטין ביטין (דבר) עליה - בהרבה עצות רעות עליו, יתיר מפר נש אחרא - יותר מאם אדם זר היה מבקש להורגו, ואם כן קשה, מה הטעם שהקדוש ברוך הוא הענישו על ידי בנו. אמר ליה - לו רבי יוסי, לא שמענא - לא שמעתי טעם על זה.

ומבאר הטעם, משום שדוד על ידי חטא בת שבע פגם במידת המלכות, ואבשלום שהיה נגד מלכות דקליפת נוגה, נקם את נקמת החטא.

אמר ליה - לו רבי יהודה לרבי יוסי, אנא שמענא - אני שמעתי טעם הדבר, משום שדוד המלך חטא בבת שבע סתם, והיינו, שפגם במלכות, לכך אמר קודשא ברין הוא - הקדוש ברוך הוא, ליתי ברא דבת אל נכה - יבוא בן של אשה נכרית, וינקום נוקמתא - וינקום הנקמה של החטא. ושואל, ומאן איהו - ומי הוא בן האשה נכרית, ומשיב, דא - זה אבשלום, והטעם שנקרא 'בן אשה נכרית', משום דברה דיפת תואר הוה, מקרבא - שהיה בן של יפת תואר, שמצא דוד את אם אבשלום בשעת מלחמה, ששורשה ממלכות של קליפת נוגה, ותבוא מלכות של קליפה זו, ותנקום נקמת פגם מלכות דקדושה.

ומבאר פגם הנושא אשת יפת תואר. **מכאן אוליפנא - למדנו, מאן דנטיל אתתא דא בקרבא - מי שנושא אשת יפת תואר בשעת מלחמה, וחקידי בה - וחומד אותה לקחתה לאשה, לסוף נפיק מנה - יוצא ממנה בן סורר ומורה. ומבאר, מאי טעמא - מה הטעם, בגין - בגלל שהרי אצל אבשלום דעד בען - שאפילו עד ימי בגרותו, עדיין לא פסקא מנה - לא נפטרה ממנו הזוהמא של קליפת נוגה שניק מאמו שהיתה אשת יפת תואר, ולכן היה בן סורר ומורה ורצה להרוג את אביו, והא אוקמוה - והרי העמידוהו חז"ל (סנהדרין קז:).**

נפשי צמאה לדעת

כל רז סודך

יהוה אור, יהוה רוח
אור ויז' רבב אור רוא
(המשנה)

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד" >

ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומה, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

אדיטה: 0054-437 (718) אודיטה: 0176-8806-44
להשיג בחנויות הספרים המובחרות

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66